

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-43>

Секержинська Олена, мистецтвознавець;
Хорунжа Галина, історик мистецтва, незалежний дослідник

Рисунок у художній практиці та педагогічній діяльності Юрія Дворника: методологія, естетика та методика

Ключові слова: Юрій Дворник, рисунок, Львівська національна академія мистецтв, посібник, художня практика, педагогічна діяльність.

Olena Sekerzhynska, art historian;
Halyna Horunzha, art historian, independent researcher

Drawing in the artistic practice and pedagogical activities of Yuri Dvornik: methodology, aesthetics, and methodics

Abstract. The presentation delves into the pedagogical career of the drawing maestro Yuri Dvornik. For nearly half a century, this artist was one of the leading instructors at the Drawing Department of the Lviv National Academy of Arts. Yuri Dvornik noteworthy work culminated in the publication “The Vital Essence of Drawing” (2009).

Key words: Yuri Dvornik, drawing, Lviv National Academy of Arts, manual, artistic practice, pedagogical activities.

Питання педагогічної діяльності часто для професійного художника можуть ускладнити процес індивідуальної творчості. Однак, у випадку, якщо автор ефективно поєднує вказані аспекти, за їхніми результатами будуть покоління митців, які є фахівцями спроможними до експериментів та імпровізацій, базованих не на випадковостях, а глибокому знанні й багатомірному осягненні предметів.

Юрій Дворник (1939–2021), як художник, відомий своїми скульптурними творами, передусім медальєрством та чисельними рисунками, виконаними у різних техніках. Підхід автора до викладання та творчої діяльності можна простежити в опублікованому навчальному посібнику «Жива вода рисунку» (рекомендований до друку Вченою радою Львівської національної академії мистецтв та виданий 2008 р. у тернопільському видавництві «Навчальна книга»). Основним полем дослідження у рисунку був короткочасний малюнок, саме його художник вважав найскладнішим, своєрідним вищим пілотажем майстерності, коли увесь набутий рисувальний досвід втілюється у кількахвилинному бездоганному малюнку.

Так, те, що для фахівця є очевидним, у процесі візуального ознайомлення з рисунками Юрія Дворника отримує додаткове увиразнення та підтвердження у теоретичних передумовах практики мистця, де ключовою є ретельна інтелектуальна робота. Як зазначав сам художник: «З перших днів навчання студента необхідно допомогти йому зрозуміти,

Section 2. Methods of teaching specialised disciplines in higher art education institutions and problems of contemporary art education

що опанування природи – це не механічний процес, а результат глибокого вивчення її. Задовільнившись поверхневими спостереженнями, першою яскравою експресією (її особливо цінно зафіксувати й не розгубити у подальшому спостереженні), але не заглиблюючись у процес пізнання, часто не лише студенти, але й досвідчені митці стають на хибний шлях, абсолютизувавши перше враження, миттєве суб'єктивне спостереження, «небесне натхнення». У цьому випадку суб'єктивізм сприйняття абсолютизується, з'являється бажання тлумачити свої огріхи принципом «я так бачу», хоча все пояснюється не тим, як даний суб'єкт сприймає, а як він думає і що він знає». Такий підхід Юрія Дворника до особистої практики та виховання молодих митців для осередку, у якому він працював є доволі неординарним явищем, зокрема у контексті більшої уваги не до питань розвитку декоративно-стилізаційного підходу, а передусім формування інтелектуала, здатного оперувати різними методиками та підходами, у межах яких активно застосовано реалістичну компоненту.

Рисунки самого автора, тривалі та короткочасні студії об'єкта послідовно розкривають різні аспекти композиційних пошуків, ритміки та інші компоненти глибокого вивчення природи. У роботах Юрія Дворника поєднані розкриття потенціалу матеріалу, глибоке знання та вміння роботи з його специфікою та тим, як за його допомогою не втратити з огляду на захоплення декоративними ефектами сутності об'єкта пізнання. З огляду на те, що вагому частину творчої спадщини мистця займають скульптурні твори, то й графічні студії також були однією з методик дослідження та підготовки до кінцевого художнього вирішення (особливо чітко це можна простежити у портретах).

Стосовно філософічного й зокрема психологічного осмислення природи це виразно постає у серіях студій жіночої оголеної природи, які виконував Юрій Дворник протягом усього часу своєї творчості. У цих роботах знання анатомії та індивідуальних характеристик природи поєднанні з глибоким осмисленням психологічних та емоційних особливостей, завдяки чому кожна з робіт є зразком практичного втілення авторського підходу у якому людина є центральним суб'єктом.

